

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.003.09.2017
P/17/016

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94
kgp@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/016 – Wykorzystanie przez przedsiębiorców środków publicznych na innowacje i prace badawczo-rozwojowe
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler/Kontrolerzy]	1. Mirosław Wójtowicz, specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/26/2017 z dnia 20 kwietnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Zakład Ceramiki Budowlanej Tadeusz Rucki w Upadłości Likwidacyjnej w Chmielowie ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Sierant, syndyk od dnia 25 lipca 2013 r. Poprzednio, do 24 lipca 2013 r., Tadeusz Rucki, osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą we własnym imieniu. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli² Przedsiębiorca zrealizował projekt *Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji cegły klinkierowej*³, który był przedmiotem dofinansowania ze środków publicznych na podstawie umowy nr UDA-POIG.04.04.00-18-056/09-00 z dnia 18 października 2010 r.⁴, przy czym w działaniach z tym związanych wystąpiły nieprawidłowości w zakresie rozliczania kosztów oraz równego traktowania oferentów przy zamawianiu usług związanych z realizacją Projektu. W sposób nieuprawniony Przedsiębiorca zwiększył wartość wynagrodzenia dla jednego z wykonawców o kwotę 609 tys. zł, w stosunku do wyników negocjacji, a także bezpodstawnie rozliczył kwotę 960,1 tys. zł jako wydatki kwalifikowane mimo iż wydatki te zostały poniesione przed okresem kwalifikowalności wydatków.

Wskutek niewłaściwego przygotowania inwestycji Przedsiębiorca nie zapewnił trwałości Projektu i po kilkunastomiesięcznym rozruchu Zakładu ogłoszono upadłość likwidacyjną Przedsiębiorcy.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Celem Projektu, objętego dofinansowaniem ze środków Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013⁵, w ramach działania 4.4. *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym*, było uzyskanie innowacyjnego produktu

¹ Dalej: ZCB TR, Przedsiębiorca lub Beneficjent.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą stosuje się ocenę opisową.

³ Dalej także: Projekt.

⁴ Dalej umowa o dofinansowanie.

⁵ Dalej: POIG.

w postaci cegły klinkierowej o ulepszonych parametrach jakościowych i estetycznych. Projekt został zrealizowany zgodnie z założeniami i wymaganiami wynikającymi z warunków dofinansowania, jednak Przedsiębiorca na etapie projektowania przedsięwzięcia niedostatecznie – w opinii NIK – uwzględnił marketing i inne działania służące osiągnięciu założonych poziomów przychodów ze sprzedaży produktów będących wynikiem innowacji.

Ponadto, w ocenie NIK, wniosek o dofinansowanie⁶ był niespójny i błędny w założeniach ekonomicznych. Biznes Plan posiadał mało realistyczne założenia co do osiągania przychodów ze sprzedaży, przewidując że od pierwszego roku działalności ZCB TR osiągnie sprzedaż na poziomie nominalnych mocy produkcyjnych, a produkowane wyroby od początku będą posiadać najwyższe parametry jakościowe. Wniosek o dofinansowanie zakładał też bezkosztowe działania marketingowe, choć jednocześnie przewidywano budowę centrum wystawienniczego oraz budowę sieci sprzedaży detalicznej i bezpośredniej, które to działania musiały pociągać za sobą koszty. Dla działań marketingowych, pomimo budowy środków trwałych związanych z marketingiem, nie przewidziano wydatków w ramach Projektu i nie określono wskaźników ich realizacji.

Biznes Plan Projektu nie uwzględniał wszystkich zadań niezbędnych do uruchomienia produkcji, w tym szacowanych na 16,5 mln zł wydatków na budowę hali wraz z dołownikiem⁷ oraz na modernizację suszarni. Nieujęte we wniosku elementy ciągu technologicznego ZCB TR zamierzał zrealizować w ramach innego projektu⁸, na realizację którego złożył wniosek o dofinansowanie⁹. Projekt ten nie uzyskał dofinansowania ze środków publicznych, gdyż Przedsiębiorca błędnie zaliczył do wydatków kwalifikowanych wielkość kosztów związanych z amortyzacją środków trwałych, które zamierzał zakupić w związku z realizacją pierwszej fazy projektu, tj. przeprowadzenia badań. W tych okolicznościach Przedsiębiorca musiał sfinansować realizację brakujących elementów ciągu technologicznego z innych źródeł, lecz takiego ryzyka Przedsiębiorca nie uwzględnił. Miało to wpływ na późniejsze trudności z utrzymaniem płynności finansowej.

Powyższy sposób zarządzania Projektem oraz trudna sytuacja na rynku ceramiki budowlanej spowodowały utratę zdolności ZCB TR do regulowania zobowiązań.

W realizacji Projektu wystąpiły ponadto nieprawidłowości, w tym w zakresie wydatkowania środków publicznych w ramach otrzymanego wsparcia:

- Przedsiębiorca nie zaprowadził ksiąg rachunkowych, mimo spełnienia kryteriów zawartych w przepisach prawa zobowiązujących go do ich prowadzenia¹⁰,
- Przedsiębiorca w zaproszeniu do składania ofert na dostawę i montaż linii produkcyjnej wyznaczył krótki termin (39 dni) dostarczenia projektu technicznego, co preferowało jednego z wykonawców, który na dzień ogłoszenia zaproszenia dysponował już potrzebną dokumentacją i który ostatecznie został wybrany; tym samym Przedsiębiorca nie zachował zasady uczciwej konkurencji,

⁶ Wniosek o dofinansowanie z dnia 30 października 2009 r., złożony do PARP przez ZCB TR w Chmielowie w ramach II rundy naboru wniosków w 2009 r. w ramach POIG działania 4.4.

⁷ Boksy betonowe dużej pojemności zlokalizowane w hali produkcyjnej (tzw. hali dołownika), w których gromadzony/sezonowany jest zapas gliny po wstępnej obróbce i wzbogaconej dodatkowymi materiałami (piasek, węgiel baru).

⁸ Projekt budowy linii technologicznej do produkcji dachówki ceramicznej, na którego dofinansowanie ZCB TR złożył wniosek o dofinansowanie ze środków POIG działanie 1.4 i 4.1 z dnia 30 listopada 2009 r.

⁹ Wniosek o dofinansowanie ze środków POIG działanie 1.4 i 4.1 z dnia 30 listopada 2009 r. „Przeprowadzenie prac badawczych, wdrożenie wyników do procesu produkcji dachówki ceramicznej”.

¹⁰ Art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, ze zm.), oraz art. 24a ust. 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, ze zm.) zobowiązany był do ich prowadzenia, począwszy od początku 2010 r.

- ustalając wartość wynagrodzenia umownego dla wykonawcy zadania współfinansowanego ze środków publicznych, Przedsiębiorca nie uwzględnił wyników wcześniejszych negocjacji, czym podwyższył koszty realizacji o 609 tys. zł,
- wnioskowanie o refundację wydatków na pokrycie kosztów projektu linii technologicznej w kwocie 960,1 tys. zł było niezasadne, ponieważ projekt linii został wykonany przed okresem kwalifikowalności wydatków, tj. przed 1 maja 2010 r. a wydatki ostatecznie nie stanowiły kosztu Przedsiębiorcy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania Zakładu Ceramiki Budowlanej Tadeusz Rucki w Chmielowie w zakresie pozyskania środków na realizację projektów innowacyjnych.

Opis stanu faktycznego

W związku z zamiarem odbudowy Zakładu Ceramiki Budowlanej w Chmielowie, Przedsiębiorca w latach 2009-2012 złożył trzy wnioski o dofinansowanie ze środków publicznych na realizację projektów w zakresie badań i wdrożenia do produkcji cegły klinkierowej i dachówki ceramicznej oraz utworzenia centrum badawczo-rozwojowego dla sektora budowlanego:

- Wniosek o dofinansowanie Projektu pod nazwą *Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji cegły klinkierowej ZCB TR* złożył 30 października 2009 r. w ramach POIG, 4 Oś Priorytetowa, działanie 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym*. Zakres rzeczowy Projektu obejmował: halę produkcyjną (halę pieca), zasilanie elektryczne, instalację maszynową linii produkcyjnej, piec i instalację pieca, wyposażenie laboratorium, projekt linii technologicznej oraz szkolenia personelu. Założeniami projektu było:
 - wprowadzenie na rynek cegły klinkierowej charakteryzującej się zwiększoną mrozoodpornością, korzystniejszym wskaźnikiem izolacji termicznej, brakiem przesiąkliwości, mniejszą chropowatością, większą wytrzymałością mechaniczną, w stosunku do wyrobów dostępnych na rynku¹¹, a także mnogością kolorów, które można było uzyskać (innowacja produktowa),
 - zastosowanie pełnej automatyzacji procesu produkcyjnego oraz uruchomienie laboratorium i prowadzenie prac badawczych i rozwojowych (innowacja procesowa),
 - wprowadzenie innowacji organizacyjnych i marketingowych polegających na rozwiązaniach znanych już i stosowanych na rynku¹², dotychczas nie stosowanych przez Przedsiębiorcę.

Do wniosku o dofinansowanie została dołączona opinia o innowacyjności¹³, która potwierdziła innowacyjny charakter projektu przedstawionego we wniosku. Umowę o dofinansowanie ZCB TR zawarł z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości¹⁴ w dniu 18 października 2010 r. ZCB TR zobowiązał się do realizacji pełnego zakresu Projektu w ustalonym terminie, tj. do 30 kwietnia 2011 r.¹⁵ Wartość całkowita Projektu wyniosła 75 130,1 tys. zł, w tym wydatki kwalifikowane

¹¹ Mrozoodporność- powyżej 100 cykli -15°C--+15°C (porównywalne produkty co najwyżej 30 cykli), przewodnictwo termiczne – współczynnik Lambda o wartości 0,35 – (porównywalne produkty 0,56), przesiąkliwość czas przekracza 24h (produkty porównywalne >2h), chropowatość wskaźnik 200 nm (porównywalne produkty 60 nm), wytrzymałość mechaniczna powyżej 80 MPa (porównywalne produkty 20-50 MPa).

¹² Centra wystawiennicze (salony sprzedaży), sprzedaż bezpośrednia, wprowadzenie systemu 5S (pięć kroków dla lepszych warunków pracy „segregacja, systematyka, sprzątnięcie, standaryzacja, samodoskonalenia).

¹³ Wydanej przez Naczelną Organizację Techniczną.

¹⁴ Dalej PARP.

¹⁵ Później przedłużono termin realizacji do 31 lipca 2011 r.

61 939,5 tys. zł, a poziom dofinansowania do 41 958,8 tys. zł, tj. 67,74% wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, z tego 35 665,0 tys. zł ze środków wspólnotowych i 6 293,8 tys. zł z budżetu krajowego.

- 30 listopada 2009 r. ZCB TR złożył wniosek o dofinansowanie projektu pod nazwą *Przeprowadzenie prac badawczych, wdrożenie wyników do procesu produkcji dachówki ceramicznej w ramach POIG Działanie 1.4 Wsparcie projektów celowych* oraz działanie 4.1 *Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R*. We wniosku o dofinansowanie stwierdzono, że innowacja procesowa miała polegać na wdrożeniu nowej technologii „formowania ceramiki metodą odlewania żelowego”; innowacja produktowa, podobnie jak w projekcie cegły klinkierowej, dotyczyła wprowadzenia na rynek dachówki ceramicznej o korzystniejszych cechach jakościowych (zwiększona mrozoodporność, przesiąkliwość, wytrzymałość mechaniczna itp.) niż dostępne na rynku. Na realizację projektu zaplanowano wydatkowanie 29 901,7 tys. zł. Wydatki pierwszego etapu *Wykonanie prac badawczych* miały dotyczyć m.in. zakupu urządzeń laboratoryjnych za kwotę 652,7 tys. zł. Całość miała stanowić wydatek kwalifikowany, a dofinansowanie miało wynieść 456,8 tys. zł. Wydatki drugiego etapu w kwocie 29 249,07 tys. zł obejmowały: budowę hali wraz z dołownikiem, zakup instalacji maszynowej do wstępnego przerobu i formowni, zakup pozostałej instalacji tworzenia kształtek dachówki, gąsiorów, desek szczytowych i innych urządzeń, zakup instalacji suszarni, zakup maszyn (ładowarki, spycharki) oraz zakup usług szkoleniowych. Wydatki kwalifikowane miały wynieść 28 851,0 tys. zł, a wnioskowane dofinansowanie 19 998,1 tys. zł.

Projekt nie uzyskał dofinansowania. Według PARP projekt (wniosek) nie spełniał kryteriów obligatoryjnych. Część zaplanowanych wydatków pierwszego etapu została uznana za niekwalifikowane. Wydatki te dotyczyły pełnej wartości zakupu i używania sprzętu i aparatury badawczej. Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 kwietnia 2008 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013*¹⁶ wydatki mogły być uznane za wydatki kwalifikowane do wysokości odpisów amortyzacyjnych w okresie trwania pierwszego etapu projektu. Wielkość zaplanowanych wydatków uznanych za niekwalifikowane, według PARP wynosiła 343,0 tys. zł, co przekraczało 10% progu tolerancji wartości dla tej części projektu (suma planowanych wydatków kwalifikowanych I etapu wynosiła 652,7 tys. zł). Według PARP nie spełniono kryterium oceny w brzmieniu „*wydatki są kwalifikowane w ramach działania, uzasadnione, racjonalne i adekwatne do zakresu i celów projektu*”, co było podstawą negatywnej decyzji o przyznaniu dofinansowania.

ZCB TR wykorzystał środki odwoławcze, łącznie z postępowaniem sądowym zakończonym prawomocnym wyrokiem, który nie zmienił pierwotnego rozstrzygnięcia PARP.

Pomimo nieuzyskania dofinansowania projekt był realizowany przy finansowaniu ze środków własnych Przedsiębiorcy i kredytu. ZCB TR zakupił i zainstalował linię technologiczną do produkcji dachówki ceramicznej (karpiówki), wybudował halę dołownika i dołownik, zmodernizował suszarnię oraz wyposażył laboratorium w urządzenia i sprzęt badawczy.

¹⁶ Dz. U. Nr 68, poz. 414, ze zm. – uchylone z dniem 21 kwietnia 2012 r. przez *rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013* (Dz.U. poz.438, ze zm.), które weszło w życie w dniu 21 kwietnia 2012 r., a zostało uchylone z dniem 1 lipca 2014 r.

- ZCB TR 29 lutego 2012 r. złożył wniosek o dofinansowanie projektu pn. *Centrum Badawczo-Rozwojowe Chmielów dla sektora Budowlanego* w ramach naboru prowadzonego do schematu wsparcia na wyposażenie oraz do schematu wsparcia na tworzenie zaplecza B+R Działania I.3 *Wspieranie innowacji Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013*. Projekt zakładał utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego Chmielów w zakresie badań nad technologiami produkcji materiałów budowlanych, w szczególności technologii kompozytów krzemoorganicznych w celu rozwoju wysoce efektywnych metod uszlachetniania wyrobów ceramicznych z wykorzystaniem angob¹⁷. W ramach projektu zaplanowano zakup wyposażenia laboratorium i testowej linii produkcyjnej, m.in. prasy pasmowej, zespołu przenośników, centrali rozdzielczej sterującej, modułu formowania dachówek, maszyny tłoczącej, oprzyrządowania do dachówek, pieca okresowego z wózkami, suszarni, kasety do wypału dachówki, nośnika kształtek dachówki. Wartość nakładów inwestycyjnych we wniosku oszacowano na 39 600 tys. zł, z tego dofinansowanie projektu 27 200 tys. zł. Wniosek został odrzucony na etapie oceny merytorycznej, a powodem była niezgodność z kryteriami dostępu określonymi dla grupy kryteriów oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie¹⁸.

Jak wynika z wyjaśnień właściciela ZCB TR Tadeusza Ruckiego¹⁹, Zakład starał się o uzyskanie kredytu technologicznego, jednak go nie uzyskał. ZCB TR nie korzystał z ulg podatkowych.

(dowód, akta kontroli str. 484-491, 590-607, 629-768, 1120-1134, 1750-1766)

Ustalone nie-
prawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Projekt *Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji cegły klinkierowej* został przygotowany jako część przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na odbudowie Zakładu w Chmielowie. Obejmowało ono dwa powiązane ze sobą ciągi technologiczne: jeden do produkcji cegły klinkierowej, drugi do produkcji dachówki ceramicznej. Linie technologiczne do produkcji cegły klinkierowej i dachówki ceramicznej, których budowę ujęto w odrębnych wnioskach o dofinansowanie, posiadały zarówno wspólne, jak i odrębne ciągi technologiczne. Wspólne ciągi technologiczne dotyczyły m.in. przygotowania surowca, suszenia i wypalania, a odrębne ciągi technologiczne: formowania kształtek wyrobów, obróbki przed i po suszeniu i wypalaniu oraz pakowania.

Taka koncepcja uzależniała powodzenie Projektu od skutecznej realizacji pozostałych zadań inwestycyjnych. Niewłaściwe przygotowanie dwóch wniosków oraz błędy merytoryczne polegające na niezgodności z wymaganymi kryteriami spowodowały nieuzyskanie dofinansowania dla tych projektów.

W dwóch odrębnych wnioskach o dofinansowanie, złożonych w ramach POIG, znalazły się wspólne dla obydwu linii elementy inwestycji. Poza tym budowę hali pieca i pieca ujęto w projekcie cegły klinkierowej, a budowę dołownika i hali dołownika oraz modernizację suszarni w projekcie dachówki ceramicznej. Żaden z projektów nie był kompletny, tzn. nie zapewniał uruchomienia produkcji (cegły klinkierowej bądź dachówki ceramicznej) bez poniesienia dodatkowych nakładów, nieuwzględnionych we wniosku o dofinansowanie. Przyjęta przez Przedsiębiorcę koncepcja złożenia dwóch wniosków o dofinansowanie w ramach różnych działań, w przypad-

¹⁷ Angoba – powłoka z białej lub barwionej glinki, którą powleka się wyrób przed wypaleniem. Po wypaleniu uzyskiwana jest powierzchnia matowa.

¹⁸ Pismo PARP z dnia 6 sierpnia 2012 r.

¹⁹ Pismo z dnia 25 maja 2017 r.

ku nieuwzględnienia jednego z nich, niosła za sobą ryzyko niezabezpieczenia finansowania wszystkich niezbędnych nakładów. Ryzyko to zmaterializowało się poprzez decyzję odmowną w sprawie dofinansowania projektu *Przeprowadzenie prac badawczych, wdrożenie wyników do procesu produkcji dachówki ceramicznej*.

NIK nie podziela argumentacji właściciela ZCB TR Tadeusza Ruckiego, zawartej w wyjaśnieniach²⁰, że projekty były rozłączne i z każdego niezależnie można było się wycofać. Projekty bowiem były komplementarne wobec siebie i rezygnacja z jednego z nich, w kontekście osiągnięcia założonych celów, powodowała konieczność poniesienia dodatkowych nakładów, nieuwzględnionych w projekcie realizowanym.

Ocena częściowa

Skuteczność działań Przedsiębiorcy w zakresie pozyskiwania środków publicznych na innowacyjne projekty była obniżona przez błędne działania związane z przygotowaniem dwóch z trzech wniosków. Dodatkowym ryzykiem było objęcie dwoma odrębnymi wnioskami, złożonymi w ramach POIG, zadań inwestycyjnych stanowiących uzupełniające się względem siebie elementy wspólnego przedsięwzięcia odbudowy Zakładu Ceramiki. Ryzyko to zmaterializowało się m.in. z powodu błędów w przygotowaniu jednego z tych dwóch wniosków.

2. Realizacja projektu „Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji cegły klinkierowej”.

Opis stanu faktycznego

Właściciel ZCB TR we wniosku o dofinansowanie Projektu, w części *Charakterystyka działalności Wnioskodawcy*, deklarował, że w 2009 r. uzyskał odszkodowanie w związku pożarem starej cegielni i poniesionymi stratami, które wraz z odsetkami wyniosło 57 mln zł. Wielkość tę deklarował jako kapitał własny w prowadzonej działalności gospodarczej²¹, który miał posłużyć do sfinansowania odbudowy zakładu. Deklarował, że posiada doświadczenie w zakresie produkcji ceramiki budowlanej, którą wytwarzał w trzech lokalnych zakładach, a której zaprzestał odpowiednio w 1995 r. 2001 r. i 2003 r. z uwagi na wyczerpanie zapasów złóż oraz przedłużający się proces uzyskania odszkodowania.

W 2009 r. właściciel ZCB TR podjął decyzję o odbudowie Zakładu, jak określił na podstawie analizy rynku, ale także ze względu na innowacyjną technologię produkcji, której był w posiadaniu. ZCB TR w wyniku zrealizowanej umowy z dnia 26 lutego 2008 r. z „CERAMITECH” Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe o wykonanie prac badawczo-rozwojowych, uzyskał technologię nanoszenia krzemorganicznych powłok (angob) modyfikujących właściwości użytkowe ceramicznych materiałów budowlanych elewacyjnych i pokryciowych. ZCB TR nabył również prawa do wynalazku *kompozyt krzemorganiczny do modyfikacji powierzchni licowych ceramicznych wyrobów budowlanych* od Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie, który wraz z technologią jego nanoszenia stanowił o innowacyjności wyrobów (cegły klinkierowej i dachówki ceramicznej).

(dowód, akta kontroli str. 375-378, 475, 583-589, 652-654, 989-994)

Przed złożeniem wniosku o dofinansowanie ZCB TR współpracował z KELLER HCW GmbH²², a efektem współpracy było m.in. zlecenie w 2009 r.²³ opracowania dokumentacji projektowej rekonstrukcji zakładu w Chmielowie. ZCB TR przekazał

²⁰ Pismo z dnia 25 maja 2017 r.

²¹ Forma organizacyjna prawna osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

²² Firma zarejestrowana w Republice Federalnej Niemiec, której przedmiotem działalności była m.in. budowa linii produkcyjnych w zakładach ceramiki budowlanej. Dalej: Keller.

²³ Oferta Keller z 20 maja 2009 r.

firmie Keller zaliczki na wykonanie dokumentacji projektowej w wysokości 550 tys. euro²⁴. Zgodnie z ustaleniami stron, w przypadku zawarcia w terminie późniejszym kontraktu na dostawę i montaż projektowanych urządzeń linii produkcyjnych, wartość zaliczki na projekt miała zostać zaliczona w poczet dostaw i montaż urządzeń. Firma Keller kilkakrotnie przedstawiała zmodyfikowane wersje oferty związanej z dostawą i montażem urządzeń, które obejmowały m.in. projekt techniczny linii produkcyjnej. We wrześniu 2009 r. Keller przedstawił ofertę²⁵ wykonania dostaw i usług mających na celu przeprowadzenie rekonstrukcji cegielni obejmującą: dostarczenie oraz montaż urządzeń i maszyn do produkcji cegły dziurawki (format 1) oraz dachówki Biber (karpiówki), nadzór nad montażem i rozruchem oraz szkolenie personelu. Oferta stanowiła integralną część umowy z dnia 10 grudnia 2009 r. pomiędzy ZCB TR i Keller o wykonanie wymienionych uprzednio zadań. Umowa została zawarta po złożeniu przez ZCB TR wniosków o dofinansowanie, a przed ich rozpatrzeniem i akceptacją przez PARP. Wartość zawartego kontraktu wynosiła 19 071,9 tys. euro (ok. 79 028 tys. zł²⁶) i uwzględniała zaliczkę na wykonanie projektu technicznego. Specyfikacja oferty i rysunki techniczne wskazywały, że koncepcja i zakres rekonstrukcji zakładu był tożsamy z zakresem wskazanym w dwóch wnioskach o dofinansowanie, złożonych w ramach POIG. Obiekty budowlane, tj. halę dołownika, dołownik i halę pieca, na podstawie planów koncepcyjnych firmy Keller miał wykonać we własnym zakresie ZCB TR.

Równolegle do zawartej umowy z firmą Keller, obejmującej całość przedsięwzięcia, ZCB TR prowadził starania o uzyskanie dofinansowania, co opisano w pkt.1 wystąpienia.

(dowód, akta kontroli str. 1242-1623, 1870-1875)

Umowę o dofinansowanie projektu *Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji cegły klinkierowej* Przedsiębiorca zawarł z PARP w dniu 18 października 2010 r. Okres kwalifikowalności wydatków ustalono od 1 maja 2010 r. do 30 kwietnia 2011 r. Następnie aneksem do umowy nr 1 przedłużono ten okres do 31 lipca 2011 r. ZCB TR nie był zobowiązany do stosowania przepisów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*²⁷, jednak zgodnie z §11 ust. 2 i 4 Umowy o dofinansowanie zobowiązał się do ponoszenia wszelkich wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem z zachowaniem zasady uczciwej konkurencji, efektywności, jawności i przejrzystości oraz do dołożenia wszelkich starań w celu uniknięcia konfliktu interesów rozumianego jako brak bezstronności w związku z realizacją Umowy. Przedsiębiorca zobowiązał się również do przestrzegania zasady uzyskania co najmniej trzech ważnych ofert na dzień dokonania zakupu, o ile istniało na rynku co najmniej trzech wykonawców danej dostawy (bądź usługi).

Realizację Projektu podzielono na dwa etapy (zakresy): wybudowanie hali pieca, a następnie zaprojektowanie linii produkcyjnej, dostawa i montaż linii produkcyjnej cegły klinkierowej oraz szkolenia pracowników.

ZCB TR w dniu 1 czerwca 2010 r. zamieścił na stronie internetowej zapytanie ofertowe dotyczące zamówienia na budowę hali pieca oraz listownie zaprosił do złożenia oferty trzech wykonawców. Kryterium wyboru wykonawcy była cena oferty. W wyznaczonym terminie wpłynęło trzy oferty (tylko od zaproszonych wykonaw-

²⁴ Dyspozycje przelewu za wykonanie tych prac (potwierdzone przez bank) zostały wystawione przez ZCB TR w dniach: 27 maja 2009 r., 13 lipca 2009 r. i 5 listopada 2009 r. łącznie na kwotę 550 tys. euro, jak opisano- tytułem trzech rat zaliczek za projekt.

²⁵ Oferta nr 618 127 c z dnia 15.09.2009 r.

²⁶ Średni kurs euro - <http://www.nbp.pl/home.aspx?navid=archa&c=/ascx/tabarch.ascx&n=a241z091210>.

²⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm. Dalej: *Prawo zamówień publicznych* lub *Pzp*.

ców). Wybrano oferenta proponującego najniższą cenę 6 307 tys. zł²⁸, którym była firma DOMINO-IWEST.

Następnie przeprowadzono postępowanie ofertowe pn. *Projekt linii technologicznej, instalacja maszynowa, piec wraz z instalacją, zasilanie elektryczne, szkolenia*. W dniu 8 czerwca 2010 r. zamieszczono zapytanie ofertowe na stronie internetowej i wysłano zaproszenia do złożenia oferty do pięciu wykonawców. W wyznaczonym terminie wpłynęły trzy oferty²⁹. Oceniano je według kryteriów ceny, energochłonności, okresu gwarancji i ilości zrealizowanych przez oferenta inwestycji³⁰. Najlepszą ocenę uzyskała oferta firmy Keller. W dniu 29 czerwca 2010 r. ZCB TR przeprowadził z tą firmą negocjacje dotyczące ostatecznej wartości kontraktu, w ich wyniku ustalono ją na 56 968 tys. zł. W dniu 30 czerwca 2010 r. ZCB TR udzielił zamówienia firmie Keller. W podpisanej umowie wysokość wynagrodzenia określono na 13 886,7 tys. euro, co stanowiło równowartość 57 571,5 tys. zł³¹.

Projekt został zrealizowany i rozliczony na podstawie trzech wniosków o płatność, które obejmowały refundację poniesionych kosztów. Nie wypłacano zaliczki. W umowie o dofinansowanie wydatki kwalifikowane ustalono do wysokości 61 939,5 tys. zł, a dofinansowanie do 41 958,8 tys. zł. W trzech wnioskach o płatność suma wydatków kwalifikowanych wyniosła 60 126,1 tys. zł, a dofinansowanie 41 164,6 tys. zł.

Projekt był dwukrotnie kontrolowany przez Regionalną Instytucję Finansującą³² (w dniu 16 maja 2011 r., po złożeniu pierwszego wniosku o płatność, oraz w dniach 16-17 sierpnia 2011 r. po wpłynięciu do RIF wniosku o płatność końcową).

Według wyjaśnień Dyrektora Regionalnej Instytucji Finansującej³³ kontrole wynikały z obowiązującej procedury. Kontrola na miejscu realizacji obejmowała sprawdzenie, czy Projekt został zrealizowany zgodnie z postanowieniami i zapisami Umowy o dofinansowanie, czy współfinansowane towary i usługi zostały dostarczone, czy wydatki zostały faktycznie poniesione, czy osiągnięte zostały cele Projektu. Kontrola obejmowała ponadto weryfikację zgodności Projektu i poniesionych wydatków z przepisami prawa krajowego i wspólnotowego, w tym zamówień publicznych oraz weryfikację wskaźników Projektu. Przeprowadzono również oględziny. Kontrole zakończyły się pozytywnym wynikiem, nie stwierdzono nieprawidłowości. Również według wyjaśnień Zastępcy Prezesa PARP³⁴ kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

(dowód, akta kontroli, str. 1930-1934)

Zakres rzeczowy Projektu został zrealizowany zgodnie z Umową o dofinansowanie. Wybudowano halę pieca oraz zainstalowano linię maszynową do produkcji cegły klinkierowej obejmującą: urządzenia do wstępnego przygotowania surowca (m.in. zasilacze, dozowniki walcarki, zespoły taśmociągów), prasę i urządzenia do kształtowania wyrobów, zrobotyzowany ciąg technologiczny w zakresie układania i transportu wyrobów do suszarni, a następnie do pieca, piec wraz z instalacją zasilającą i transportową, dalszy ciąg zrobotyzowanej linii rozładunkowej i pakującej oraz oprzyrządowanie sterujące całej linii technologicznej. Linia do produkcji cegły

²⁸ Oferty na budowę hali pieca złożyli zaproszeni wykonawcy: Domino-Inwest 6 307 tys. zł, REMBUD 6 649 tys. zł, DOMREX 7 033 tys. zł.

²⁹ Keller – 57 980 tys. zł, NOVOCERIC – 63 812 tys. zł, MORANDO – 62 074 tys. zł.

³⁰ Udział każdego z kryteriów w ocenie końcowej wynosił 25%.

³¹ Według średniego kursu NBP na dzień 30 czerwca 2009 r.: <http://www.money.pl/pieniadze/nbp/srednie/archiwum/kursy,walut,nbp,20100630.html>.

³² Regionalna Agencja Rozwoju Regionalnego w Rzeszowie. Dalej: RIF.

³³ Pismo z dnia 27 kwietnia 2017 r., znak RARR-CRP/1302/17.

³⁴ Pismo z dnia 9 maja 2017 r. DWI.6.6.071.2017JBO (3504/5169).

klinkierowej była kompletna i zdalna do uruchomienia produkcji po dokonaniu niezbędnych przeglądów i czynności technicznych. W czasie czynności kontrolnych w Zakładzie nie prowadzono produkcji.

(dowód, akta kontroli str. 1750-1766)

Wydatki poniesione w związku z projektem ewidencjonowane były w podatkowej księdze przychodów i rozchodów (PKPR), łącznie z innymi wydatkami i przychodami, a ich wyodrębnienie polegało na umieszczeniu w kolumnie 17 *Uwagi* adnotacji iż ten zapis księgowy związany był z realizacją Projektu. Takie wyodrębnienie nie zapewniało bieżącej kontroli wielkości ponoszonych wydatków, ponieważ zapisy w PKPR informowały o rodzaju transakcji i kontrahencie bez uwidocznienia wysokości wydatków. Wydatki projektu związane były z budową i nabyciem środków trwałych, nie stanowiły bezpośrednio kosztów podatkowych, co oznaczało, że nie podlegały ewidencji wartościowej w PKPR. W celu dokonania bieżącej kontroli (analizy) i ustalenia wielkości wydatków, należało odnieść się do źródłowych dowodów księgowych (faktur) lub odszukać te operacje w rejestrze zakupu VAT (o ile podlegały uwidocznieniu w ewidencji VAT). ZCB TR w okresie realizacji Projektu nie prowadził ksiąg rachunkowych w rozumieniu przepisów *ustawy o rachunkowości*.

(dowód, akta kontroli str. 1884-1885)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wybór wykonawcy w zakresie zaprojektowania linii produkcyjnej, dostawy i montażu linii produkcyjnej cegły klinkierowej oraz szkolenia pracowników, a także ustalenie wartości tego kontraktu nie spełniały wymogów określonych w § 11 Umowy o dofinansowanie dotyczących zachowania zasady uczciwej konkurencji, efektywności i przejrzystości.
 - 1.1. Z uwagi na wyznaczenie krótkiego terminu (39 dni) opracowania dokumentacji projektowej³⁵ nie zapewniono równych szans oferentom, ponieważ jeden z nich (Keller) posiadał już dokumentację projektową, wykonaną na zlecenie ZCB TR przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Układ działki, umiejscowienie złoża gliny i inne okoliczności istniejącego stanu obiektów starej cegielni, wymagały indywidualnego podejścia, co wykluczało wykonanie projektu linii technologicznej przy wykorzystaniu potencjalnych zestandardyzowanych projektów, które mogły być w posiadaniu oferentów. Wyznaczenie w zapytaniu ofertowym tak krótkiego okresu na wykonanie prac mogło wykluczać oferentów innych niż Keller lub znacząco podwyższyć koszt wykonania projektu. NIK nie podziela argumentacji zawartej w wyjaśnieniach Właściciela ZCB TR Tadeusza Ruckiego³⁶, że krótki okres realizacji projektu uzasadniony był profesjonalizmem firm przystępujących do realizacji takiego przedsięwzięcia, a projekty zakładów ceramicznych są projektami powtarzalnymi i różnica między nimi polega najczęściej na ustawieniu obiektów względem siebie. Zdaniem Izby, projekt linii technologicznej musiał uwzględniać istniejącą infrastrukturę, lokalizację i budowę nowych hal produkcyjnych oraz ich wzajemne powiązanie. Projektant musiał w związku z tym dokonać oględzin, pomiarów i badań na miejscu, uwzględnić lokalizację wyrobiska i inne okoliczności, zanim wykorzystał ewentualnie istniejące zasoby własne (projektowe). Należy zauważyć, że firma Keller w ofercie złożonej w ramach wcześniejszego postępowania dotyczącego dokumentacji projektowej (umowa na wykonanie projektu z 26 maja 2009 r.) stwierdzi-

³⁵ Termin składania ofert upływał 22 czerwca 2010 r. a termin dostarczenia dokumentacji projektowej w zaproszeniu ofertowym wyznaczono do końca lipca 2010 r.

³⁶ Pismo z dnia 25 maja 2017 r.

ła, że projekt dostarczy po upływie 12-14 tygodni, co wskazuje na realny czas niezbędny do wykonania takich prac. ZCB TR natomiast zażądał dostarczenia projektu przez oferentów w terminie o połowę krótszym (około 5 tygodni). Porównanie kart rysunków technicznych zamieszczonych w katalogu oferty i umowy z firmą Keller z 2009 r. wskazuje, że układ ciągów (linii) technologicznych był taki sam jak w projekcie złożonym w ramach Projektu *Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji cegły klinkierowej*. Zatem, wykonane uprzednio prace objęte umową z 10 grudnia 2009 r. były wykorzystane w projekcie realizowanym z dofinansowaniem z POIG, a firma Keller znalazła się w uprzywilejowanej pozycji. ZCB TR we wniosku o dofinansowanie Projektu nie informował PARP, że prowadził zaawansowaną współpracę z firmą Keller oraz wybrał już wykonawcę w zakresie dostarczenia i zainstalowania linii produkcyjnej, a więc objętym wnioskiem o dofinansowanie. Gdyby wnioskodawca poinformował PARP i uzasadnił wcześniejszy wybór dostawcy innowacyjnej technologii³⁷, a PARP zaakceptowała taki sposób działania, ZCB TR nie miałby obowiązku zachowania zasady konkurencyjności. Nadmienić należy, iż ZCB TR uzyskał opinię³⁸ w zakresie stosowania przepisów *Prawa zamówień publicznych*, w której wskazano, iż nie jest zobowiązany do stosowania przepisów *Pzp*, jednak będzie zobowiązany przy zawieraniu umów do przestrzegania zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości, tj. zapisów § 11 Umowy o dofinansowanie.

(dowód, akta kontroli str. 582, 1424-1623, 1871-1875)

- 1.2. Wysokość wynagrodzenia za wykonanie projektu technicznego, dostarczenie i montaż linii produkcyjnej i szkolenie pracowników, tj. wydatków objętych dofinansowaniem ze środków publicznych, ustalona w umowie z dnia 30 czerwca 2010 r. z firmą Keller, była wyższa niż wynikające z protokołu z negocjacji.

Negocjacje, przeprowadzone w dniu 29 czerwca 2010 r. pomiędzy ZCB TR a firmą Keller, zakończono konkluzją, że oferent akceptuje wynagrodzenie zaproponowane przez zamawiającego. W umowie zawartej w dniu następnym, tj. 30 czerwca 2010 r., łączne wynagrodzenie wykonawcy ustalono w wysokości 13 886,7 tys. euro (pomimo oferty złożonej w zł) stwierdzając, że jest ono zgodne z ofertą z 28 czerwca 2010 r., a oferta jest integralną częścią umowy. Wynagrodzenie określone w umowie, biorąc pod uwagę kurs euro w dniu zawarcia umowy, było wyższe o 609,5 tys. zł od wynegocjowanego i wyniosło 57 571,5 tys. zł³⁹. NIK nie podziela argumentacji zawartej w wyjaśnieniach Tadeusza Ruckiego⁴⁰, że nie było istotne wynagrodzenie w złotych, jako że Przedsiębiorca płacił w euro i ta wartość się nie zmieniła. Niezależnie od waluty, w jakiej określono cenę umowną, cena ta powinna być zgodna z ustaloną w protokole negocjacji jako zaakceptowaną przez obie strony. Tak więc wynagrodzenie za realizację umowy powinno wynosić 56 968,0 tys. zł lub równowartość tej kwoty wyrażoną w euro według kursu w dniu zawarcia umowy.

- 1.3 Ustalając wysokość wynagrodzenia w umowie z 30 czerwca 2010 r. nie uwzględniono wcześniejszych deklaracji firmy Keller, usankcjonowanych

³⁷ We Wniosku o dofinansowanie zawarł informację, że dokonał rozeznania rynku i najkorzystniejszą ofertę przedstawiła firma Keller, u której zamierza dokonać zamówienia.

³⁸ Memorandum K&L GATES z dnia 7 maja 2010 r.

³⁹ Według średniego kursu euro NBP na dzień 30 czerwca 2010 r.

⁴⁰ Pismo z dnia 9 czerwca 2017 r. oraz pismo z 25 maja 2017 r.

w umowach zawieranych z CZB TR w okresie sprzed daty zaakceptowania wniosku o dofinansowanie, że w przypadku zakupu urządzeń i maszyn linii produkcyjnej, wydatki poniesione w związku z wykonaniem projektu technicznego w kwocie 550 tys. euro zostaną rozliczone w poczet dostaw tych maszyn i urządzeń.

Na wykonanie dokumentacji projektowej rekonstrukcji cegielni firma Keller otrzymała zaliczkę w łącznej kwocie 550 tys. euro. Zaliczka ta w przypadku realizacji zadania w zakresie instalowania linii produkcyjnych miała zostać zaliczona na poczet dostaw i montażu urządzeń co znalazło swoje odzwierciedlenie w umowie zawartej pomiędzy firmą Keller a ZCB TR dniu 10 grudnia 2009 r. W § 5 umowy strony ustaliły, że całkowita cena za dostawy i usługi, z potrąceniem wcześniej udzielonego kontraktu w zakresie planowania w kwocie 550 tys. euro, wyniesie 18 521,9 tys. euro. W zawartej 30 czerwca 2010 r. umowie, już po uzyskaniu informacji o akceptacji wniosku o dofinansowanie, nie wprowadzono zapisu o potrąceniu od wartości umowy kontraktu dotyczącego projektowania. NIK nie może podzielić stanowiska Tadeusza Ruckiego⁴¹, że zaliczka wpłacona firmie Keller w 2009 r. została rozliczona w związku z realizacją projektu dotyczącego procesu produkcji dachówki ceramicznej, na który Przedsiębiorca nie otrzymał dofinansowania. Zaliczka na dokumentację techniczną, zdaniem Izby, powinna zostać adekwatnie podzielona pomiędzy oba projekty: linię do produkcji cegły klinkierowej i linię do produkcji dachówki ceramicznej. W przypadku linii do produkcji cegły klinkierowej, wydatków kwalifikowane powinny zostać odpowiednio zmniejszone.

(dowód, akta kontroli 579-581, 1930-1931, 1870-1875, 1944-1946)

2. Uznanie za koszt kwalifikowany i wnioskowanie o uznanie za refundację wydatków na pokrycie kosztów projektu linii technologicznej w wysokości 960,1 tys. zł, w ocenie NIK było niezasadne, ponieważ wykonanie projektu linii technologicznej nastąpiło przed początkiem okresu kwalifikowalności wydatków, a wydatki na projekt ostatecznie nie stanowiły kosztu dla Przedsiębiorcy.

W ofercie z dnia 15 września 2009 r., stanowiącej integralną część umowy zawartej pomiędzy firmą Keller a ZCB TR z dnia 10 grudnia 2009 r., uwzględniono m.in. zestawienie ceny ogólnej, indywidualne warunki budowlane, dane projektu, specyfikację oferty, rysunki projektowe, istotne dostawy i usługi, tj. elementy stanowiące projekt technologiczny. Zatem projekt linii technologicznej został opracowany (za kwotę 550 tys. euro) i przedstawiony Przedsiębiorcy, a następnie w formie załącznika dołączony do umowy z dnia 10 grudnia 2009 r. Przedstawiony zakres i sposób usytuowania linii technologicznej we wniosku o dofinansowanie, stanowiącym załącznik do Umowy o dofinansowanie z dnia 30 czerwca 2010 r., odzwierciedlał zakres i sposób usytuowania linii do produkcji cegły klinkierowej przedstawiony w ofercie z 15 września 2009 r.

NIK nie podziela argumentacji zawartej w wyjaśnieniach Tadeusza Ruckiego⁴², że w maju 2009 r. Zakład zawarł umowę na rekonstrukcję cegielni w Chmielowie na bazie istniejącej bryły pieca i hali oraz suszarni i innych obiektów, natomiast realizacja Projektu obejmowała inny zakres, czyli budowę hali pieca i pieca w całości od nowa, a po powzięciu wiadomości o możliwości pozyskania środków z UE na innowacyjną technologię projekt z 2009 r. nie został wdrożony do realizacji. Pierwsza oferta faktycznie dotyczyła, jak stwierdził w wyjaśnieniach pan T.

⁴¹ Pismo z dnia 25 maja 2017 r. i z dnia 9 czerwca 2017 r.

⁴² Pismo z dnia 25 maja 2017 r. oraz pismo z 9 czerwca 2017 r.

Rucki, robót prowadzonych na istniejącej bryle pieca, jednak oferta zawierająca projekt z 15 września 2009 r. i stanowiąca integralną część umowy z 10 grudnia 2009 r. odpowiadała zakresowi robót obejmujących wybudowanie nowej hali pieca i nowego pieca, czyli zakresowi przedstawionemu we wnioskach o dofinansowanie. W ofercie z 28 czerwca 2010 r., złożonej w ramach postępowania związanego z realizacją Projektu w ramach POIG, dostosowano jedynie zakres projektu do zakresu wniosku o dofinansowanie, w związku z brakiem akceptacji drugiego wniosku, w którym projektowano wykonanie linii do produkcji dachówki ceramicznej. Powyższe fakty wskazują, że projekt techniczny linii produkcyjnej został wykonany przed 1 maja 2010 r., tj. przed początkiem okresu kwalifikowalności wydatków (od 1 maja 2010 r. do 31 lipca 2011 r.) i koszt jego wykonania zgodnie z § 6 *Regulaminu przeprowadzania konkursu w ramach POIG* nie mógł zostać wliczony do wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem.

Wprawdzie ZCB TR we wniosku o płatność przedstawił dowody poniesienia wydatków (przelewy) w okresie kwalifikowalności, jednak w ocenie NIK kontrahenci (ZCB TR i Keller) mieli swobodę kształtowania wzajemnych rozliczeń (płatności) wykazywanych w ramach Projektu, gdyż poza realizacją zadań objętych Umową o dofinansowanie wiązały ich relacje finansowe w związku ze zobowiązaniami wynikającymi z realizacji projektu budowy linii do produkcji dachówki ceramicznej, której dofinansowania PARP odmówiła.

Według NIK, zakres przedstawionego projektu w ofercie z 15 września 2009 r. oraz rozliczenie przez ZCB TR zaliczek na wykonanie dokumentacji projektowej z 2009 r., poza projektem *Wdrożenia innowacyjnej technologii produkcji cegły klinkierowej*, zgodny co do zasady z pierwotną deklaracją firmy Keller iż zaliczki na projekt zaliczone zostaną w poczet dostaw i montażu urządzeń, potwierdzają niezasadność wnioskowania o refundację wydatków dotyczących wykonania projektu technicznego linii do produkcji cegły klinkierowej w kwocie 960,1 tys. zł.

(dowód, akta kontroli str. 1242-1623, 1930-1931, 1944-1946)

3. Pomimo obowiązku wynikającego z art. 2 ust. 1 pkt 2 *ustawy o rachunkowości* oraz art. 24a ust. 4 *ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych* ZCB TR w okresie realizacji projektu nie prowadził ksiąg rachunkowych.

Zgodnie a art. 24a ust. 4 *ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych* Przedsiębiorca był zobowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych, jeżeli jego przychody za poprzedni rok podatkowy wyniosły określoną w przepisach o rachunkowości wartość. Kwota ta w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2016 r. wynosiła równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro (art. 2 ust. 1 pkt. 2 *ustawy o rachunkowości*). W 2009 r. ZCB TR osiągnął przychody w wysokości 22 771,4 tys. zł, co odpowiadało 5 392,3 tys. euro⁴³, zatem ZCB TR powinien od 2010 r. prowadzić księgi rachunkowe. Nieprowadzenie ksiąg rachunkowych naruszało również postanowienia § 5 Umowy o dofinansowanie zobowiązujące ZCB TR do zapewnienia ewidencjonowania operacji gospodarczych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Jak stwierdził w wyjaśnieniach Tadeusz Rucki⁴⁴, nie miał on wiedzy o dwóch interpretacjach przychodu netto stosowanych do obliczenia progu, od którego jest ustalany obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych – jedna w *ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych*, a druga w *ustawie o rachunkowości*. W roku 2009 wystąpił skrajny przypadek, w którym przychody ustalone według

⁴³ Wielkości wyrażone w euro przelicza się przy tym na walutę polską według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok podatkowy (zob. art. 24a ust. 6 *ustawy o rachunkowości*).

⁴⁴ Pismo z dnia 25 maja 2017 r.

ustawy o rachunkowości nie przekroczyły limitu do prowadzenia ksiąg w roku 2010, a skrajnie różniły się od przychodów ustalonych według *ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych* (takiego progu z powodu nawału prac związanych z prowadzoną inwestycją nie wyliczono), według której istniał obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych.

NIK nie podziela poglądu Przedsiębiorcy o różnych interpretacjach przychodu, którego osiągnięcie zobowiązywało do zaprowadzenia ksiąg rachunkowych. Osiągnięte w 2009 r. przez ZCB TR przychody dotyczyły głównie odsetek zasądzonych w związku z otrzymanym odszkodowaniem, a więc dotyczyły operacji finansowych, z których dochód podlegał opodatkowaniu w związku z prowadzoną działalnością. Przedstawiony stan faktyczny wpisuje się zarówno w przepisy *ustawy o rachunkowości*, jak i *ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych*, z których wynika obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych.

(dowód, akta kontroli, str. 629-630, 1870-1876, 1884-1885)

Ocena cząstkowa

Projekt, będący przedmiotem dofinansowania ze środków publicznych na podstawie Umowy o dofinansowanie, został zrealizowany pod względem rzeczowym, a środki publiczne otrzymane na jego realizację zostały rozliczone. Przedsiębiorca nie dochował jednak zasad określonych w §11 Umowy o dofinansowanie w zakresie zachowania zasady uczciwej konkurencji, efektywności i przejrzystości, w tym:

- wyznaczył krótki termin na dostarczenie projektu technicznego, co preferowało jednego z oferentów, który wykonał projekt przed ogłoszeniem zamawiającego,
- zaakceptował wynagrodzenie umowne za dostarczenie i zainstalowanie linii produkcyjnej wyższe o 609,5 tys. zł, niż wynikało z negocjacji przeprowadzonych z wykonawcą,
- wnioskował o refundację wydatków poniesionych na wykonanie projektu technicznego do wysokości 960,1 tys. zł, które nie stanowiły kosztów przedsiębiorcy, a projekt wykonano przed okresem kwalifikowalności,
- ZCB TR nie zaprowadził ksiąg rachunkowych w rozumieniu przepisów o rachunkowości mimo spełnienia się warunków zobowiązujących przedsiębiorcę do ich prowadzenia.

3. Efekty wsparcia przedsiębiorstwa ze środków publicznych

3.1 Osiągnięcie celu projektu

Celem Projektu, określonym w Umowie o dofinansowanie, była inwestycja w aktywa materialne i niematerialne, których wytworzenie miało przyczynić się do dywersyfikacji produkcji przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych produktów. Tym produktem była cegła klinkierowa produkowana w oparciu o innowacyjną technologię angobowania (opartą o kompozyt krzemorganiczny), skutkującą powstaniem wyrobu o zwiększonej względem wyrobów dotychczas dostępnych na rynku odporności na zabrudzenia i wilgoć, zwiększonej izolacyjności termicznej i akustycznej oraz wyższej odporności mechanicznej na zgniatanie. Według wniosku o dofinansowanie ze środków POIG producenci obecni na rynku krajowym i międzynarodowym nie są w stanie osiągnąć tak wysokich wskaźników dotyczących cech nowego produktu. Rynkiem docelowym miał być, według wniosku Przedsiębiorcy, głównie rynek krajowy, początkowo w południowo-wschodniej Polsce, ale biorąc pod uwagę innowacyjność produktu także rynek międzynarodowy (rynek UE, ukraiński oraz rosyjski). We wniosku stwierdzono, że produkt stanowi innowację na skalę światową. Potwierdziła to opinia o innowacyjności, w której NOT stwierdziła, że inwestycja polega na wdrożeniu rozwiązania technologicznego, które nigdy dotychczas nie było stosowane.

Opis stanu
faktycznego

Cel projektu w rozumieniu przeprowadzenia procesu inwestycyjnego i uruchomienia produkcji, został osiągnięty. ZCB TR w 2011 r. rozpoczął produkcję cegły klinkierowej według nowej technologii.

Ustalone dla projektu wskaźniki produktu obejmowały: wybudowanie hali pieca; wykonanie instalacji zasilania elektrycznego zgodnie z projektem linii technologicznej; zakup instalacji maszynowej tj. maszyn i urządzeń wykorzystywanych w procesie i połączonych w jeden ciąg technologiczny; wybudowanie pieca wraz z instalacją; utworzenie działu B+R poprzez utworzenie laboratorium i jego wyposażenie; zakup projektu linii technologicznej. Do wskaźników produktu zaliczono również utworzenie i prowadzenie rachunku bankowego, wdrożenie systemu 5S⁴⁵, zlecenie i przeprowadzenie usługi szkoleniowej. Wskaźniki produktu zostały osiągnięte.

Kontrola przeprowadzona przez RIF w dniach 16-17 sierpnia 2011 r., po złożeniu przez ZCB TR wniosku o płatność końcową, wykazała pełne osiągnięcie tych wskaźników. Ustaliła też osiągnięcie następujących wskaźników rezultatu: utworzenie 30 nowych miejsc pracy, w tym ośmiu dla kobiet – w tym dwa w dziale B+R; wprowadzenie nowego wyrobu, wprowadzenie innowacji organizacyjnej i marketingowej; wprowadzenie innowacji samodzielnie; utworzenie działu B+R lub nawiązanie współpracy z jednostką naukową; wprowadzenie jednej nowej technologii.

Pozostałe wskaźniki rezultatu zostały obliczone poprzez porównanie danych technicznych i technologicznych wynikających z technologii i rodzajów urządzeń dotychczas stosowanych w konkurencyjnych zakładach, do rozwiązań zastosowanych w realizowanym projekcie, adekwatnie do wielkości nominalnej mocy produkcyjnej⁴⁶. Były to wskaźniki: zmiana energochłonności, zmniejszenie emisji pyłów do atmosfery, zmniejszenie zużycia gazu, zwiększenie stopnia wykorzystania odpadów, zmniejszenie zużycia piasku i recyrkulacja wody. Oznaczało to, że stopień ich osiągnięcia był ściśle powiązany z wielkością produkcji. Zatem, zrealizowanie projektu według założeń technologicznych i osiąganie nominalnych zdolności produkcyjnych, zapewniało pełne osiągnięcie tych wskaźników.

W związku z odcięciem dostaw gazu w październiku 2012 r., z powodu nieregulowania zobowiązań, zaprzestano produkcji, a uprzednio wymienione wskaźniki rezultatu osiągały wartości zerowe.

(dowód, akta kontroli str. 1930-1931)

3.2 Wpływ dofinansowania na działalność przedsiębiorcy, w tym jego pozycję rynkową

W okresie bezpośrednio poprzedzającym inwestycję Przedsiębiorca osiągał przychody tylko z działalności usługowej. Za 2009 r. deklarował przychody ze sprzedaży towarów i usług w wysokości 87 tys. zł. Po uzyskaniu odszkodowania w związku z poniesionymi stratami w wyniku pożaru⁴⁷ w 2009 r. Przedsiębiorca rozpoczął odbudowę zakładu w Chmielowie dokonując remontów, modernizacji i budowy środków trwałych, między innymi: zakup środków transportu, zakup sprzętu specjalistycznego (spycharki, koparki, dźwig itp.).

Według operatu szacunkowego określenia wartości rynkowej prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz prawa własności budynków i urządzeń, na dzień 24 lipca 2009 r. wartość Zakładu w Chmielowie wynosiła 29 219,5 tys. zł, w tym ok. 6 880 tys. zł dotyczyło zaangażowania w inwestycji związanej z budową pieca,

⁴⁵ System 5S – organizacja miejsca pracy . Standardy miejsca pracy gwarantujące poprawę efektywności(1. Sortowanie, 2. Systematyka, 3. Sprząatanie, 4. Standaryzacja, 5. Samodyscyplina).

⁴⁶ Na przykład; Energochłonność - roczne zapotrzebowanie według dotychczas stosowanych rozwiązań 5 883 MWh, według nowej technologii 3358 MWh, oszacowana oszczędność 2525.

⁴⁷ 35 mln zł plus 22 mln zł odsetek.

z której to budowy następnie zrezygnowano w związku ze zmianą koncepcji odbudowy zakładu.

W 2011 r. ZCB TR zakończył proces inwestycyjny, uwzględniający m.in. projekt realizowany z dofinansowaniem ze środków publicznych. Wartość bilansowa (księgową) majątku ZCB TR w Chmielowie na 31 grudnia 2011 r. wyniosła 164 734 tys. zł, w tym 153 805 tys. zł aktywa trwale i 10 929 tys. zł aktywa obrotowe⁴⁸.

Źródłem sfinansowania aktywów na 31 grudnia 2011 r. były: kapitał własny w wysokości 107 014 tys. zł, kredyt inwestycyjny 8 835 tys. zł, kredyt obrotowy 5 747 tys. zł, zobowiązania z tytułu dostaw, usług, zobowiązania publiczno-prawne i inne 1 179 tys. zł oraz dofinansowanie ze środków publicznych 41 959 tys. zł.

Przychody ze sprzedaży w 2011 r. wyniosły 5 095,5 tys. zł, jednak w znacznej części była to sprzedaż usług i operacje finansowe⁴⁹ związane z procesem inwestycyjnym. Przychody ze sprzedaży wyrobów (cegły i dachówki) wyniosły 264 tys. zł i istotnie odbiegały od prognoz biznes planu. Na 2011 r. planowano osiągnięcie przychodów ze sprzedaży tych produktów w wysokości 29 538,0 tys. zł.

Koszty operacyjne za 2011 r. wyniosły 14 222,6 tys. zł i dotyczyły głównie kosztów materiałowych, opłat leasingowych i wynagrodzeń pracowników. Stan zapasów wyrobów gotowych oraz materiałów do produkcji (głina, piasek itp.) według cen ewidencyjnych wyniósł 9 802,4 tys. zł. Wynik finansowy ustalony z uwzględnieniem zmiany stanu produktów wskazał dochód w wysokości 35,1 tys. zł.

W 2012 r. ZCB TR osiągnął przychody ze sprzedaży w wysokości 5 328,2 tys. zł., z tego 2 468,2 tys. zł z tytułu sprzedaży wyrobów dla Keller w ramach wzajemnych rozliczeń kontraktów związanych z zakupem, instalacją linii produkcyjnych i wdrożeniem produkcji, a 2 860,0 tys. zł ze sprzedaży rynkowej wyrobów i usług. W biznes planie na 2012 r. założono, że wielkość sprzedaży wyniesie 31 015,0 tys. zł. Koszty uzyskania przychodu w 2012 r. osiągnęły wartość 18 045,0 tys. zł, z tego ok. 6 720 tys. zł stanowiły koszty amortyzacji środków trwałych. Stan zapasów produktów i materiałów na 31 grudnia 2012 r. wyniósł 7 576,3 tys. zł i był niższy od stanu na 31 grudnia 2011 r. o 2 226,1 tys. zł. Pomijając koszty amortyzacji oraz uwzględniając zmianę stanu produktów, ZCB TR osiągnął ujemną akumulację na produkcji i sprzedaży wyrobów (- 8 222,9 tys. zł). Bilans na 31 grudnia 2012 r. zamykał się stratą 14 907,8 tys. zł. ZCB TR nie utrzymywał płynności bieżącej i z opóźnieniem regulował swoje zobowiązania. W październiku 2012 r., po wstrzymaniu dostaw gazu ziemnego, przerwał produkcję, której już nie wznowił.

Wartość księgową ZCB TR na 31 grudnia 2012 r. wynosiła 149 433,4 tys. zł, z tego aktywa trwale 140 888,8 tys. zł i aktywa obrotowe 8 544,6 tys. zł⁵⁰. W relacji do 31 grudnia 2011 r. należności krótkoterminowe wzrosły z 540,0 tys. zł do 952,0 tys. zł. W 2012 r. w strukturze pasywów istotnie wzrósł stan zobowiązań bieżących, z 6 926 tys. zł na 31 grudnia 2011 r. do 16 101 tys. zł na 31 grudnia 2012 r.

W 2013 r. ZCB TR prowadził bieżącą sprzedaż zapasów wyrobów oraz podejmował próby restrukturyzacji zadłużenia, jednak w dniu 24 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku.

Według zapisów w zaprowadzonych od stycznia 2013 r. księgach rachunkowych, w których ewidencjonowanie zakończono z dniem ogłoszenia upadłości likwidacyjnej, ZCB TR posiadał relatywnie płynne aktywa obrotowe w postaci środków na

⁴⁸ Materiały i produkty gotowe 9 802 tys. zł oraz należności krótkoterminowe 540 tys. zł.

⁴⁹ Kwota 3.303 tys. zł dotyczyła usług wynajmu sprzętu i sprzedaży materiałów budowlanych fakturowanych na podwykonawcę robót budowlanych w procesie inwestycyjnym, a kwota 1 490 tys. zł dotyczy leasingu zwrotnego maszyn.

⁵⁰ Na 31 grudnia 2012 r. zapasy wynosiły 7 577 tys. zł a należności 926 tys. zł.

rachunkach bankowych (około 37 tys. zł), zapasy towarów handlowych (około 75 tys. zł), zapasy wyrobów gotowych (około 3 859 tys. zł⁵¹), należności od odbiorców 901 tys. zł – razem 4 872 tys. zł. Odpowiednio, na dzień ogłoszenia upadłości likwidacyjnej, ZCB TR zobowiązany był do uregulowania zobowiązań o wartości około 11 412 tys. zł, w tym: kredytu krótkoterminowego 8 949 tys. zł, zobowiązań wobec różnych dostawców 1 428 tys. zł, oraz zobowiązań publiczno-prawnych 1 035 tys. zł⁵².

Ponadto ZCB TR zobowiązany był do spłaty pozostałej części kredytu inwestycyjnego (7 841 tys. zł), posiadał zobowiązanie tytułem kaucji gwarancyjnej wobec Keller 3 058 tys. zł, a także pożyczki od firmy HENBUD (340 tys. zł). Razem zobowiązania wymagalne i niewymagalne wynikające z ksiąg rachunkowych wynosiły 25 114 tys. zł.

Według wyjaśnień Tadeusza Ruckiego⁵³ przyczyną nieosiągnięcia planowanych przychodów było załamanie rynku zbytu, w kraju i za granicą, a także upadłość firmy JOPEK. Nabywca masy upadłości tej firmy miał duże zapasy i dokonywał ich sprzedaży poniżej kosztów produkcji, co miało istotny wpływ na wielkość sprzedaży wyrobów ZCB TR. Ważnym powodem trudności finansowych był również zator płatniczy ze strony odbiorców. Na dzień upadłości była to kwota 1 640 tys. zł. Niewdrożony został również (bez jakiegokolwiek uzasadnienia) plan restrukturyzacji z dnia 25 kwietnia 2013 r., opracowany dla banku kredytującego PKO BP SA w Warszawie. Plan zakładał – według składającego wyjaśnienia – realne i korzystne dla Zakładu (a także i dla Banku kredytującego) wyjście z trudnej sytuacji. Bank nie udzielił też odpowiedniej czasowo prolongaty spłaty kredytu inwestycyjnego, mimo że zostało spłacone ponad 42 mln zł (z 50 mln kredytu). Nie zwolnił żadnej nieruchomości z hipoteki, ani nie ustąpił tzw. pierwszego miejsca dla innego podmiotu chętnego do udzielenia wsparcia finansowego (a było ich kilku). Ponadto jak wynika z wyjaśnień Tadeusza Ruckiego całe przedsiębiorstwo było obciążone hipoteką na rzecz Banku PKO BP SA w Warszawie, a po spłacie znacznej części kredytu wartość zakładu kilkakrotnie przewyższała wysokość zadłużenia.

Według wyjaśnień Syndyka masy upadłości⁵⁴ cena sprzedaży cegły i dachówki oferowana przez ZCB TR nie była ceną konkurencyjną w stosunku do cen proponowanych na rynku, co wpłynęło na zakres sprzedaży, a w konsekwencji przyczyniło się do utraty płynności finansowej i ogłoszenia upadłości. Po upływie około 9 miesięcy do daty ogłoszenia upadłości na placu upadłego nadal zalegały wyroby w bardzo dużych ilościach⁵⁵.

ZCB TR nie sporządził sprawozdania finansowego na dzień ogłoszenia upadłości. Sprawozdanie takie sporządził Syndyk, przyjmując zasadę wyceny majątku w wartości rynkowej na podstawie operatu szacunkowego. Wartość bilansową aktywów ustalono na 59 358 tys. zł, w tym aktywa trwałe 57 754 tys. zł i aktywa obrotowe 1 604 tys. zł. Zobowiązania ustalono na kwotę 63 619 tys. zł, w tym 35 081 tys. zł jako rozliczaną okresowo wartość dofinansowania ze środków POIG. Zatem, realne zobowiązania i utworzone rezerwy na zobowiązania na 24 lipca 2013 r. ujęte w sprawozdaniu syndyka wynosiły 28 538 tys. zł.

⁵¹ Część zapasów wyrobów gotowych obarczona była wadami produkcyjnymi.

⁵² Głównie podatek od nieruchomości 546 tys. zł, VAT 286 tys. zł, podatek od środków transportu 32 tys. zł, PEFRON 43 tys. zł, emisje zanieczyszczeń 25 tys. zł.

⁵³ Pismo z dnia 25 maja 2017 r.

⁵⁴ Pismo z dnia 7 czerwca 2017 r.

⁵⁵ Klinkier „Chateau” 42 tys. szt., cegła licowa „Modem” 2 081 tys. szt., dachówka karpiówka 1 953 tys. szt. oraz inne różne wyroby około 190 tys. szt.

Na stronie internetowej kancelarii Syndyka⁵⁶ zamieszczono wykaz kolejnych postępowań sprzedaży ZBC TR w upadłości likwidacyjnej. Ostatnia proponowana cena wywoławcza sprzedaży całości zakładu oraz ruchomości, towarów, wierzytelności i praw majątkowych do pisemnego przetargu ofertowego, na których sprzedaż postanowieniem z 26 września 2016 r. zgodę wydał Sędzia Komisarz, wynosiła 19 000 tys. zł. Uprzednio prowadzono postępowania przy cenach wywoławczych: 59 381 tys. zł, 48 100 tys. zł, 36 075 tys. zł, 30 000 tys. zł, 24 900 tys. zł, nie zakończyły się zawarciem transakcji.

(dowód, akta kontroli str. 1706-1749, 1823-1900)

PARP dążyła do uznania wierzytelności w związku z niezachowaniem, jej zdaniem, trwałości projektu przez okres określony w umowie (3 lata), jednak ostatecznie Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu oddalił sprzeciw PARP do listy wierzytelności, uzasadniając iż upadłość nie była „upadłością oszukańczą”, a ewentualny przyszły nabywca Przedsiębiorstwa może kontynuować działalność w zakresie objętym wsparciem.

(dowód, akta kontroli str. 1930-1932)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące badanej działalności

W prognozach finansowych Projektu przyjęto, że przychody ze sprzedaży w pierwszym roku po zakończeniu realizacji Projektu (2011 r.) wyniosą 29 538 tys. zł, a w kolejnych latach będą wzrastać o 5%. Prognozowaną wielkość przychodów obliczono poprzez pomnożenie nominalnej mocy produkcyjnej linii (11 251 tys. sztuk rocznie) przez cenę netto (2,63 zł/szt.). Przyjęta cena odpowiadała cenie wyrobów o najwyższej jakości. W biznes planie nie przewidziano i nie określono ryzyk, które mogły wystąpić w okresie wdrażania wyrobu do produkcji (homo-geniczność surowca, zanieczyszczenia surowca, technika wypalania i nabycie doświadczenia pracowników wpływające na przedłużający się rozruch i osiągnięcie założonych parametrów), jak również ryzyk rynkowych związanych ze sprzedażą wyrobów i osiąganiem przychodów (działania konkurencji, koniunktura popytu i ceny, działania nieuczciwych kontrahentów, wydłużona rotacja – niekorzystne wskaźniki płynności finansowej).

Według NIK, przygotowany biznes plan był błędny, ponieważ nie zważając na ryzyka założono osiągnięcie od pierwszego roku działalności pełnych zdolności produkcyjnych, z tendencją 5% wzrostu w każdym następnym roku, przy cenie odpowiadającej produktowi o najwyższych parametrach jakościowych. Perspektywa wysokich przychodów mogła wpływać na podejmowanie ryzykownych decyzji przez właściciela, chociażby w zakresie realizacji projektu obejmującego produkcję dachówki ceramicznej ze środków własnych, w sytuacji nieotrzymania dofinansowania na ten cel ze środków publicznych. Wydatki związane z projektem dachówki, uwidocznione w rejestrze VAT za lata 2010-2011, wyniosły 12 613,4 tys. zł.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie efekty wsparcia ze środków publicznych projektu zrealizowanego przez ZCB TR. Wskaźniki zostały przez przedsiębiorcę osiągnięte, jednak nietrafne założenia i prognozy finansowe zawarte w biznes planie nie pozwoliły na uzyskanie spodziewanych przychodów ze sprzedaży nowego, innowacyjnego produktu i w efekcie doprowadziły do upadku Przedsiębiorcy w okresie trwałości Projektu.

⁵⁶ <http://www.sierant-wojewoda.pl/postepowania>.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*⁵⁷, wnosi o przeanalizowanie zasadności wniosku o płatność nr 1, w którym ZCB TR wnioskował o refundację wydatków dotyczących wykonania projektu technicznego linii produkcyjnej, oraz sporządzenie odpowiedniej korekty rozliczenia dofinansowania otrzymanego ze środków publicznych w ramach realizacji projektu *Wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji cegły klinkierowej*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia sierpnia 2017 r.

Kontroler
Miroslaw Wójtowicz
Specjalista kp.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Dyrektor
Sławomir Grzelak

.....
podpis

⁵⁷ Dz.U. z 2017 r. poz.524. Dalej: *ustawa o NIK*.